

Sygn. akt I ACa 328/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 września 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSA Michał Kłós

Sędziowie: SA Wiesława Kuberska (spr.)

SO (del.) Jolanta Jachowicz

Protokolant: st. sekr. sąd. Grażyna Michalska

po rozpoznaniu w dniu 21 września 2017 r. w Łodzi na rozprawie

sprawy z powództwa **Przedsiębiorstwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K.**

przeciwko **(...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K.**

o zapłatę

na skutek apelacji strony pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 8 grudnia 2016 r. sygn. akt X GC 314/16

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. na rzecz Przedsiębiorstwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. kwotę 4.050 (cztery tysiące pięćdziesiąt) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.**

Sygn. akt I ACa 328/17

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 8 grudnia 2016 r. Sąd Okręgowy w Łodzi, w sprawie z powództwa Przedsiębiorstwa (...) spółki z o.o.

z siedzibą w K. przeciwko (...) spółce z o.o. z siedzibą w K. o zapłatę, zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 85.638,25 zł z odsetkami

w wysokości odsetek ustawowych w zakresie kwot: 29.194,02 zł od dnia

21 listopada 2015 r. do dnia zapłaty, 56.356,56 zł od dnia 22 grudnia 2015 r. do dnia zapłaty oraz 87,67 zł od dnia 8 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty, a także kwotę 11.499 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

(wyrok – k. 174)

Powyższe rozstrzygnięcie zostało wydane na podstawie ustaleń, które Sąd Apelacyjny w całości podzielił i przyjął za własne. Z ustaleń tych wynikało,

że Przedsiębiorstwo (...) jest spółką z ograniczoną odpowiedzialnością, wpisaną do Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem (...), z siedzibą w K.. Przedmiot jego działalności skupia się na przedsięwzięciach związanych z poborem, oczyszczaniem i doprowadzaniem wody do budynków, instalacji, zakładów komunalnych, produkcyjnych, odprowadzaniem ścieków, budowie inżynierii wodnej i tym podobnym.

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. jest natomiast wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem (...). Głównym przedmiotem jej działalności jest przetwórstwo i produkcja wyrobów mlecznych oraz wyrób sera.

Strony w dniu 19 listopada 2007 r. zawarły umowę nr (...) o dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków, a w dniu 12 grudnia 2007 r. umowę nr (...) o warunkach odprowadzania ścieków przemysłowych wprowadzanych do urządzeń kanalizacyjnych.

Umową nr (...) powódka zobowiązała się do dostarczania wody i odprowadzania ścieków do nieruchomości położonej przy ul. (...) w K., zgodnie z warunkami określonymi ustawą z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków (Dz. U. z 2006 r., nr 123, poz. 859) oraz regulaminem dostarczania wody i odprowadzania ścieków obowiązującym na obszarze miasta K., ustalonym uchwałą nr XXXIX/455/06 Rady Miasta K. z dnia 14 lutego 2006 r., a także umową stron. Treść umowy reguluje prawa i obowiązki stron, a także zawiera odniesienia do taryfy obowiązującej strony.

Treść § 19 umowy nr (...) stanowi, że zatwierdzona przez Radę Miasta K. lub ustalona w trybie art. 24 ust. 8 i 9a ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków taryfa ogłoszona jest w prasie lokalnej co najmniej na 7 dni przed wejściem w życie i obowiązuje odbiorcę usług bez potrzeby odrębnego powiadomienia. Taryfa obowiązuje przez jeden rok. Zmiana taryfy nie wymaga zmiany przedmiotowej umowy. Taryfa obowiązująca w dniu zawarcia umowy stanowi załącznik do umowy.

Umowa nr (...) o warunkach odprowadzania ścieków przemysłowych wprowadzanych do urządzeń kanalizacyjnych określa w sposób szczegółowy dopuszczone wartości stężenia zanieczyszczeń w ściekach, sposób ustalenia jakości (monitoring), sposób przeprowadzenia kontroli. Ponadto określa, że średnia wartość wskaźników ChZTCr będzie podstawą zakwalifikowania dostawcy ścieków przemysłowych do taryfowej grupy odbiorców usług. Zmiana ceny za usługi obowiązywać będzie od dnia rozpoczęcia monitoringu oraz, że zmiana taryfy nie wymaga zmiany umowy.

Pismem z dnia 9 października 2015 r., powódka poinformowała, że planuje przeprowadzić kontrolę jakości ścieków u pozwanej w dniu 13 października 2015 r. Kontrola rozpoczęła się w przewidzianym terminie i trwała do 16 października 2015 r.

Zbadania próbek ścieków przemysłowych w pozwanej spółce podjęło się laboratorium Zakładu Produkcyjno – Handlowo – Usługowego (...) M. A., posiadające akredytację wydaną przez Polskie Centrum Akredytacji nr AB 985.

Pismem z dnia 4 listopada 2015 r. powódka przekazała pozwanej wyniki badań w zakresie zanieczyszczeń ścieków przemysłowych i poinformowała, że w związku ze znacznym przekroczeniem dopuszczalnych wartości wskaźników zanieczyszczeń zmienia kwalifikację ścieków z niższej do wyższej odpłatności za ich odprowadzanie, tj. do kwoty 3,60 zł netto.

Wyniki kontroli przeprowadzonej 13/14 października 2015 r. wykazały następującą wartość ChZTCr – 3851,8 mg O₂/l.

Taryfa uchwalona Uchwałą Rady Miasta K. nr V/72/15 z dnia 31 marca 2015 r. określa w tabeli A, dla wyniku mieszczącego się w przedziale (...) - 5000 mg O₂/l, opłatę w wysokości 3,60 zł netto. Powyższe wyniki

i unormowania prawa miejscowego stanowią podstawę zmiany taryfy.

Punkty 1 i 2 uchwały Rady Miasta K. V/72/15 z dnia 31 marca 2015 r. w dziale „Kontrola jakości ścieków” wskazują, że badanie jakości ścieków będzie przeprowadzane średniodobowym monitoringiem jakości ścieków ze studzienki kanalizacyjnej bądź studzienek określonych w umowie o dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków. Ponadto uprawniają Przedsiębiorstwo do określania częstotliwości i czasu trwania monitoringu oraz badań kontrolnych.

Regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków uchwalony uchwałą Rady Miasta K. nr XXXIX /455/06 z dnia 14 lutego 2006 r. stanowi w § 11, że taryfa obowiązująca w dniu zawarcia umowy jest załącznikiem do umowy oraz, że w rozliczeniach strony umowy są zobowiązane stosować aktualnie obowiązującą taryfę bez konieczności zmiany umowy.

Powódka obciążyła pozwaną dwiema fakturami za świadczone usługi doprowadzania wody i odprowadzania ścieków, które zostały opłacone przez pozwaną w części. Pierwsza faktura nr (...) z dnia 30 października 2015 r. wystawiona została na kwotę 415.115,01 zł, z czego pozwana zapłaciła 385.920,99 zł. Druga faktura nr (...) z dnia 30 listopada 2015 r. opiewała na kwotę 467.914,04 zł, z czego pozwana zapłaciła łącznie kwotę 411.557,48 zł, dokonując dwóch przelewów na kwotę 11.557,48 zł oraz kwotę 400.000 zł.

Dodatkowo doszło do jednodniowego opóźnienia w płatności kwoty 400.000 zł, za co należą się odsetki za opóźnienie w wysokości 87,67 zł. Termin płatności upłynął 21 grudnia 2015 r., a zapłata nastąpiła dzień później.

W dniu 29 stycznia 2016 r. powódka odstąpiła od umowy nr (...), uzasadniając swoje działanie niespełnieniem przez pozwaną wymogów co do jakości ścieków, warunków odprowadzania ścieków do urządzeń kanalizacyjnych, które stwierdzone zostały licznymi badaniami jakości ścieków wytworzonych przez pozwaną i poinformowała o rozpoczęciu procedury zamknięcia przyłącza kanalizacyjnego.

Na dzień 29 stycznia 2016 r. datowane jest również pismo powódki, w którym wypowiedziała umowę nr (...) z zachowaniem jednomiesięcznego okresu wypowiedzenia. Wypowiedzenie w/w umowy było spowodowane odstąpieniem powódki od umowy nr (...) oraz rozpoczęciem procedury zamknięcia przyłącza kanalizacyjnego.

Sąd Okręgowy w świetle powyższych ustaleń uznał powództwo za zasługujące na uwzględnienie w całości. Zarazem nie zgodził się z zarzutami pozwanej, że powódka pomimo zmiany taryfy uchwałą z dnia 31 marca 2015 r. miała nadal obowiązek przeprowadzania monitoringu ścieków pozwanej zgodnie z zapisami umowy z dnia 12 grudnia 2007 r. Obowiązek bezpośredniego stosowania postanowień taryfy zatwierdzonej uchwałą Rady Miasta zdaniem Sądu Okręgowego wynikał z zapisów łączących strony umów stanowiących, że zmiana taryfy jest dla stron bezpośrednio wiążąca i nie wymaga zmiany umowy, jak też z postanowień Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków uchwalonego uchwałą Rady Miasta K. nr XXXIX /455/06 z dnia 14 lutego 2006 r., który w § 11 przewiduje, że taryfa obowiązująca w dniu zawarcia umowy stanowi załącznik do umowy oraz, że w rozliczeniach strony umowy są zobowiązane stosować aktualnie obowiązującą taryfę bez konieczności zmiany umowy. Sąd Okręgowy nie podzielił twierdzeń pozwanej, że zapisy te odnoszą się jedynie do tej części taryfy, która określa stawki za dostawę wody i odprowadzanie ścieków. Nie wynika to bowiem z żadnego z zapisów łączących strony umów ani też z powołanych zapisów Regulaminu. Zarówno umowy, jak i Regulamin odnoszą się do bezpośredniego stosowania taryfy w całości do stosunku umownego stron bez konieczności zmiany umowy.

Sąd Okręgowy zwrócił uwagę na to, że uchwała Rady Miasta K. z dnia 31 marca 2015 r. zatwierdzająca taryfy za dostawę wody i odprowadzanie ścieków została podjęta i opublikowana zgodnie z zasadami publikacji tego rodzaju aktów prawnych. Nie została następnie zaskarżona w przewidzianym dla tego rodzaju aktów prawnych trybie. Jest zatem aktem prawa miejscowego

o charakterze powszechnie obowiązujących na terenie Gminy K. i wszystkie podmioty objęte działaniem tej uchwały mają obowiązek prawny stosować się do jej postanowień. W konsekwencji jako całkowicie błędne ocenił stanowisko pozwanej, co do tego, że podjęta uchwała nie wiąże stron, a powódka miała obowiązek postąpić wbrew obowiązującej uchwale i dokonać pomiaru czystości ścieków w sposób z nią sprzeczny, zgodny natomiast z postanowieniami łączącej strony umowy.

A zatem reasumując, Sąd a quo stwierdził po pierwsze, że z mocy zapisów umowy zatwierdzona uchwałą Gminy taryfa stała się integralną częścią umowy stron. Po wtóre zaś, że nawet, gdyby tak nie było to i tak jej postanowienia, również w zakresie przewidzianego w niej trybu dokonywania pomiarów i ustalania wysokości opłat za przekroczenie wskaźników, wiążą wszystkie podmioty funkcjonujące na obszarze jej obowiązywania. Stąd wniosek, że strony miały obowiązek stosowania się do postanowień obowiązującej po dniu 31 marca 2015 r. taryfy i to nie tylko, jak chce tego pozwana, w zakresie ustalonych w taryfie stawek cen za dostawę wody i odprowadzania ścieków.

W ocenie Sądu Okręgowego pozwana nie mogła skutecznie powoływać się na zapisy umowy od momentu, kiedy stają się one sprzeczne z postanowieniami taryfy. Strony mają bowiem obowiązek dostosować zapisy łączących je umów do treści prawa miejscowego, nie zaś odwrotnie. Tymczasem zapisy taryfy stanowiącej część składową uchwały Rady Gminy są zgodne z przepisami rozporządzenia Ministra Budownictwa z dnia 14 lipca 2006 r. w sprawie realizacji obowiązków dostawców ścieków przemysłowych oraz warunków wprowadzania ścieków do urządzeń kanalizacyjnych.

Sąd Okręgowy dodatkowo zaznaczył, że ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz.U. z 2006 r. Nr 123, poz. 856 ze zm.) w art. 1 określa zasady i warunki zbiorowego zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi oraz zbiorowego odprowadzania ścieków, w tym zasady działalności przedsiębiorstw wodociągowo -kanalizacyjnych, zasady tworzenia warunków do zapewnienia ciągłości dostaw

i odpowiedniej jakości wody, niezawodnego odprowadzania i oczyszczania ścieków, wymagania dotyczące jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, a także zasady ochrony interesów odbiorców usług z uwzględnieniem wymagań ochrony środowiska i optymalizacji kosztów. Przepis ten określa podstawowe założenia i cele ustawy. Wynika z nich, że korzystanie z wyżej wymienionych usług powinno być ogólnie dostępne, a dostęp do nich nie może opierać się na dowolnych zasadach. W związku z tym organy gminy zostały wyposażone w instrumenty prawa mające zapobiegać podejmowaniu przez przedsiębiorstwa wodociągowo - kanalizacyjne działań skierowanych wyłącznie na osiągnięcie zysku, a to poprzez weryfikację przez wójta (burmistrza, prezydenta), a następnie radę gminy przedstawionej taryfy co do jej zgodności

z przepisami ustawy i celowości ich ponoszenia, zgodnie z upoważnieniem zawartym w art. 24 ust. 1, ust. 2, ust. 4 i ust. 5 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków. Nie może budzić przy tym wątpliwości, że chodzi w tym przypadku o zgodność taryfy z wszystkimi przepisami regulującymi omawianą materię, zawartymi zarówno w omawianej ustawie, jak i w wydanym rozporządzeniu, ale także z uchwalonym przez

Radę Gminy na podstawie art. 19 ustawy regulaminem dostarczania wody

i odprowadzania ścieków, skoro jest on bez wątpienia aktem prawa miejscowego określającym prawa i obowiązki przedsiębiorstwa oraz odbiorcy usług, a więc jest źródłem prawa obowiązującego na terenie danej gminy.

Ponadto Sąd Okręgowy wskazał, że przepisy te, rozpatrywane

w płaszczyźnie relacji pomiędzy podmiotem administrującym a podmiotem administrowanym, zawierają normy kompetencyjne uprawniające radę gminy do konkretnego działania. Aby umożliwić organom gminy realną kontrolę wysokości stosowanych cen i opłat, ustawodawca powierzył tym organom kompetencje

do zatwierdzania taryf stosowanych przez przedsiębiorstwa wodociągowo -kanalizacyjne. Prawodawca przyznał kompetencję do określania taryf opłat za wodę przedsiębiorstwom wodno - kanalizacyjnym (art. 20 ustawy), z tym, że uprawnienie do ich zatwierdzenia powierzył radom gmin, które dokonują tego w drodze uchwały (art. 24 ust. 1 ustawy). Realizację tego obowiązku można zatem traktować, jako fragment władztwa rady gminy nad działalnością przedsiębiorstwa wodociągowo - kanalizacyjnego.

Sąd Okręgowy wyjaśnił, że pojęcie „taryfy”, o której mowa w art. 24 ust. 1 ustawy, z uwagi na jej zdefiniowanie w art. 2 pkt 12 ustawy, należy rozumieć, jako zestawienie ogłoszonych publicznie cen i stawek opłat za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków oraz warunki ich stosowania.

Jednocześnie Sąd nawiązał do uchwały siedmiu sędziów z dnia 11 kwietnia 2005 r., sygn. II OPS 1/05, w której Naczelny Sąd Administracyjny uznał, że sformułowania: „podlegają zatwierdzeniu” oraz „zatwierdza” stanowią część szczegółowej normy kompetencyjnej, która nakłada na radę gminy powinność rozpatrzenia wniosku przedsiębiorstwa o zatwierdzenie przygotowanej taryfy. użytymu w art. 24 ust. 1 i 5 ustawy terminowi „zatwierdzenie” należy zatem przypisać swoiste znaczenie prawne, wynikające z kontekstu normy kompetencyjnej, tj. normy nakładającej na organ obowiązek zajęcia się sprawą taryfy w granicach kompetencji władczych nad działalnością przedsiębiorstwa wodociągowo - kanalizacyjnego. Sprawa taryfy może być rozstrzygnięta przez jej zatwierdzenie w sytuacji, gdy taryfa odpowiadać będzie prawem określonym wymaganiom. Przy czym czynność zatwierdzenia oznaczać będzie akceptację zweryfikowanych wcześniej przez organ wykonawczy pod względem legalności i celowości cen oraz opłat w ustalonej w taryfie wysokości. Wójtowi (burmistrzowi, prezydentowi miasta) przysługuje w tej materii prawo inicjatywy uchwałodawczej. W tej sytuacji rada nie dokonuje samodzielnie weryfikacji pod względem legalności i celowości sporządzania taryf. Norma kompetencyjna zawarta w art. 24 ust. 4 i ust. 5 ustawy powinna być interpretowana na gruncie systemowych i funkcjonalnych reguł wykładni w związku z unormowaniami regulującymi zasady i tryb ustalania taryf, także w zakresie podziału kompetencji pomiędzy wójtem a radą. Rada gminy zatwierdza tylko taryfy pozytywnie zweryfikowane przez wójta, zaś odmawia ich zatwierdzenia, gdy w ocenie organu wykonawczego taryfy sporządzone zostały niezgodnie z przepisami prawa. Ustawa zobowiązuje radę gminy do zatwierdzenia taryfy w terminie 45 dni od dnia złożenia przez przedsiębiorstwo wniosku w tej sprawie. Chodzi tu o zdyscyplinowanie organu stanowiącego gminy przez określenie skutków prawnych niedochowania wskazanego terminu ustawowego. W związku z tym, jeżeli rada gminy nie podejmie uchwały w terminie 45 dni, to taryfy wchodzi w życie po upływie 70 dni od dnia złożenia wniosku o ich zatwierdzenie (art. 24 ust. 8 ustawy).

Niezależnie od powyższego Sąd Okręgowy wskazał, że zgodnie z art. 87 ust. 2 Konstytucji RP akty prawa miejscowego są źródłami powszechnie obowiązującego prawa Rzeczypospolitej Polskiej na obszarze działania organów, które je ustanowiły. Zgodnie zaś z art. 94 Konstytucji RP, organy samorządu terytorialnego ustanawiają akty prawa miejscowego na podstawie i w granicach upoważnień zawartych w ustawie. Ustawa określa też zasady i tryb wydawania aktów prawa miejscowego. Zaliczenie aktu prawa miejscowego do źródeł prawa powszechnie obowiązującego skutkuje koniecznością odnoszenia do takiego aktu wszystkich zasad charakteryzujących tworzenie i obowiązywanie systemu źródeł prawa powszechnie obowiązującego. Jedną z podstawowych zasad jest zasada prymatu ustawy w hierarchii aktów prawnych i zasada ustawowej delegacji do stanowienia przepisów prawa miejscowego.

Do cech aktów prawa miejscowego zalicza się:

- terytorialny zasięg aktu prawa miejscowego. Obowiązują one tylko na obszarze działania organów, które je ustanowiły. Z reguły ich zasięg pokrywa się z obszarem danej jednostki samorządu terytorialnego, ale mogą być także stanowione dla mniejszych terenów,
- normatywny charakter. Zawierają one wypowiedzi wyznaczające adresatom pewien sposób zachowania się: mogą to być nakazy, zakazy lub uprawnienia,
- generalny i abstrakcyjny charakter norm prawnych zawartych w takich aktach. Charakter generalny mają te normy, które definiują adresata poprzez wskazanie cech, a nie poprzez wymienienie z nazwy. Abstrakcyjność normy wyraża się w tym, że nakazywane, zakazywane lub dozwolone zachowanie ma mieć miejsce w pewnych, z reguły powtarzalnych okolicznościach, nie zaś w jednej konkretnej sytuacji. Akty muszą być powtarzalne, nie mogą konsumować się przez jednorazowe zastosowanie.

Będąc przedmiotem analizy w ramach niniejszego postępowania uchwała Rady Gminy z dnia 31 marca 2015 r. w ocenie Sądu Okręgowego posiada wskazane wyżej cechy pozwalające na zaliczenie jej do aktów prawa miejscowego. Adresaci uchwały określani zostali generalnie, a nie imiennie. Uchwała dotyczy sytuacji powtarzalnych, a nie jednorazowych. Można zatem uznać, że ma ona charakter normatywny, generalny i abstrakcyjny.

Sąd Okręgowy nie podzielił stanowiska wyrażonego w wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w W. z dnia 10 marca 2014 r., (...) SA/Wa (...) o nienormatywnym charakterze taryf zatwierdzonych uchwałą Gminy. Przywołana w uzasadnieniu tego wyroku okoliczność, że zgodnie z przepisami powołanej wyżej ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę

i zbiorowym odprowadzaniu ścieków nie zawiera wymogu publikacji uchwały gminy w tym przedmiocie nie może być bowiem kryterium decydującym o tym, czy dana uchwała jest czy nie jest aktem prawa miejscowego w sytuacji, gdy spełnione są pozostałe przesłanki uznania uchwały zatwierdzającej taryfy za akt o charakterze normatywnym. Sąd pierwszej instancji nie zgodził się również ze stwierdzeniem, że jest to akt prawny o charakterze konkretnym a nie abstrakcyjnym. Wprawdzie uznał, że jest on adresowany do komunalnego przedsiębiorstwa zajmującego się zaopatrzeniem w wodę i odbiorem ścieków, lecz również do całej rzeszy odbiorców tych usług, którzy mają obowiązek stosowania się do zasad wynikających z taryfy, w tym m. in. regulowania należności według przyjętych w niej zasad. Obowiązek ten jest przy tym obciążony sankcjami o charakterze częściowo administracyjnymi, częściowo cywilnoprawnymi, jak np. możliwość rozwiązania umowy z podmiotem zaopatrującym w wodę, prawem dochodzenia należności w wysokości wynikającej z taryfy itd.

Stwierdzenie to Sąd Okręgowy uznał za zasadne tym bardziej, że przedmiotowa uchwała z dnia 31 marca 2015 r. nie dotyczyła wyłącznie zatwierdzenia taryfy stawek za wodę i ścieki, lecz również ustalała zasady kwalifikowania odbiorców do poszczególnych stawek taryfowych i zasady przeprowadzania stanowiącego podstawę tej kwalifikacji monitoringu.

W konsekwencji Sąd Okręgowy doszedł do wniosku, że powódka nie tylko mogła, ale wręcz była zobligowana do przeprowadzania monitoringu ścieków

w oparciu o zasady wynikające z podjętej uchwały, jak też z obowiązującego na terenie Gminy R.. Pozwana była natomiast zobowiązana do uiszczenia opłat w wysokości obliczonej przez powódkę i ujętej w wystawionych przez nią fakturach. Stąd też dochodzona pozwem należność została zasądzona w całości.

O odsetkach ustawowych od należności składających się na powyższą kwotę Sąd Okręgowy orzekł w oparciu o art. 482 § 1 k.c., przyjmując, że są

one należne od dat wymagalności wskazanych na wystawionych przez powódkę fakturach, zaś od kwoty odsetek skapitalizowanych od daty wytoczenia o nie powództwa.

Wskutek uwzględnienia powództwa Sąd Okręgowy orzekł o kosztach postępowania na podstawie art. 98 k.p.c., zgodnie z wyrażoną w nim zasadą odpowiedzialności za wynik sporu.

(uzasadnienie zaskarżonego wyroku – k. 184 – 189)

Apelację od powyższego wyroku wywiodła strona pozwana, skarżąc zawarte w nim rozstrzygnięcie w całości i podnosząc następujące zarzuty:

1. obraży przepisów postępowania, tj. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez brak odniesienia się do zarzutów przedstawionych przez pozwaną, a także brak wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego we wzajemnym powiązaniu z sobą przy uwzględnieniu zasad logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego, a w konsekwencji błędne uznanie, że:

- powódka, przeprowadzając monitoring jakości ścieków

w przedsiębiorstwie pozwanej w dniach od 13 do 16 października 2015 r. nie była związana zapisami umowy nr (...) o warunkach odprowadzania ścieków przemysłowych wprowadzanych do urządzeń kanalizacyjnych z dnia

12 grudnia 2007 r., która w treści § 4 i 5 uregulowała zasady przeprowadzenia monitoringu jakościowego ścieków celem zakwalifikowania pozwanej do określonej grupy taryfowej, wskazując że podstawą tą będzie średnia wartość wskaźników ChZTCr ustalona z przeprowadzonych badań (§ 5 ust. 2);

- zarówno z zapisów łączących strony umów, jak i z postanowień Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków, uchwalonego uchwałą Rady Miasta K. nr XXXIX/455/06 z dnia 14 lutego 2006 r. wynika obowiązek bezpośredniego stosowania postanowień taryfy zatwierdzonej uchwałą Rady Miasta K. do stosunku umownego stron bez konieczności zmiany umowy w całości, a nie tylko w części, która określa stawki opłat za odprowadzanie ścieków, chociaż regulacja dotycząca zasad przeprowadzania monitoringu jakościowego ścieków, stanowiącego podstawę kwalifikowania pozwanej do określonej, wskazanej w Taryfie grupy taryfowej odbiorcy usług świadczonych przez powódkę, nie jest materia, która tak, jak ceny i stawki opłat ustalone w Taryfie, zgodnie z art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r.

o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, jest wyłączona ze swobody kontraktowej stron;

- uchwała Rady Miasta K. nr V/72/15 z dnia 31 marca 2015 r. zatwierdzająca taryfę za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków, obowiązująca od 1 maja 2015 r. do dnia 30 kwietnia 2016 r. jest aktem prawa miejscowego o charakterze powszechnie obowiązującym na terenie Miasta K. i wszystkie podmioty objęte działaniem tej uchwały mają obowiązek prawny stosować się do jej postanowień, chociaż mając na uwadze procedury jej wdrażania w oparciu o normy zawarte w art. 24 ust. 1 - 5 i 7 ustawy

z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 139 ze zm.), uchwała ta

jest jedynie aktem z zakresu administracji publicznej, będącym władczym oddziaływaniem rady gminy na kształt rozliczeń za usługi ze sfery publicznej pomiędzy przedsiębiorstwem wodociągowo - kanalizacyjnym a odbiorcami, jako podmiotami zewnętrznymi wobec rady gminy, w żaden sposób niepodporządkowanymi jej funkcjonalnie;

- w przypadku monitoringu jakości ścieków, który trwa powyżej jednej doby, powódka może wybiórczo uwzględniać tylko te wyniki badań, tj. tylko

z jednej doby i to te najmniej korzystne dla pozwanej, chociaż zapis ust. 2 zawarty w Taryfie za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków, obowiązującej w okresie od dnia 1 maja 2015 r. do 30 kwietnia 2016 r., w zakresie kontroli jakości ścieków takiego uprawnienia powódce nie daje,

a wręcz przeciwnie wprost odnosi się do wyników monitoringu, przez co należy rozumieć cały okres objęty monitoringiem, w którym powódka dokonuje badania jakości ścieków,

2. naruszenia prawa materialnego, tj.: art. 384, art. 384¹ oraz

art. 385 k.c. poprzez ich niezastosowanie w sytuacji gdy taryfa za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków ma cechy wzorca umownego w rozumieniu art. 384 k.c., a w sytuacji sprzeczności treści umowy

z wzorcem umowy strony są związane umową, tj. zapisami umowy nr (...)

o warunkach odprowadzania ścieków przemysłowych wprowadzanych do urządzeń kanalizacyjnych z dnia 12 grudnia 2007 r., która w treści § 4 i 5 uregulowała zasady przeprowadzenia monitoringu jakościowego ścieków celem zakwalifikowania pozwanej do określonej grupy taryfowej, wskazując m.in.,

że podstawą tą będzie średnia wartość wskaźników ChZTCr ustalona z przeprowadzonych badań (§ 5 ust. 2).

W konkluzji skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa, a także o zwrot kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych za obie instancje, ewentualnie zaś o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy

do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji z uwzględnieniem kosztów postępowania odwoławczego.

(apelacja – k. 195 – 205)

Strona powodowa wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

(odpowiedź na apelację – k. 212 – 219)

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja jest bezzasadna i podlega oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c., aczkolwiek nie można odmówić trafności pewnym jej zarzutom, co jednak nie przekłada się ostatecznie na rozstrzygnięcie sądu odwoławczego.

Zaznaczyć przy tym należy, że Sąd Apelacyjny podziela pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w uchwale z dnia 31 stycznia 2008 r. w sprawie III CZP 49/07 (OSNC 2008/6/55), że sąd drugiej instancji rozpoznający sprawę na skutek apelacji nie jest związany przedstawionymi w niej zarzutami dotyczącymi naruszenia prawa materialnego, wiąże go natomiast zarzuty dotyczące naruszenia prawa procesowego; w granicach zaskarżenia bierze jednak z urzędu pod uwagę nieważność postępowania. W związku z tym dla postępowania apelacyjnego znaczenie wiążące mają tylko takie uchybienia prawu procesowemu, które zostały przedstawione w apelacji i nie są wyłączone spod kontroli sądu odwoławczego na podstawie przepisu szczególnego.

Z tej przyczyny należy na wstępie zaznaczyć, że przedmiotowa skarga apelacyjna nie zawiera żadnych zarzutów naruszenia prawa procesowego odnoszących się do tego elementu rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego, który wynika z jednodniowego opóźnienia strony pozwanej w zapłacie kwoty 400.000 zł z faktury o nr (...) z dnia 30 listopada 2015 r. Odsetki za to opóźnienie wynoszą 87,67 zł i stanowią jeden z trzech elementów dochodzonych przedmiotowym pozwem. Żądanie to zostało uwzględnione przez Sąd a quo w całości, a apelacja je zakwestionowała wskazując w ramach zakresu zaskarżenia całość orzeczenia. Jednakże żaden zarzut naruszenia prawa procesowego nie kwestionuje ustalenia faktycznego, polegającego na tym, że doszło do jednodniowego opóźnienia w płatności kwoty 400.000 zł, za co należą się odsetki za opóźnienie w wysokości 87,67 zł. Termin płatności upłynął 21 grudnia 2015 r., a zapłata nastąpiła dzień później. W tej sytuacji Sąd ad quem nie jest zobowiązany do dokonywania jakiegokolwiek oceny w zakresie procedowania w tym przedmiocie oraz oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego i poczynienia na jego podstawie powyższego ustalenia faktycznego. Zastosowane w tej części przez Sąd pierwszej instancji prawo materialne także nie budzi żadnych wątpliwości.

Dalej, w pierwszej kolejności konieczne jest odniesie się do rzeczywistych zarzutów naruszenia prawa procesowego (którymi są także zarzuty błędu w ustaleniach faktycznych), gdyż tylko te decydują o trafności lub braku trafności poczynionych ustaleń faktycznych, a te z kolei determinują zastosowanie prawa materialnego, a zatem nie sposób odnosić się najpierw do zastosowania tych ostatnich. Celem postępowania apelacyjnego jest ponowne rozpoznanie sprawy pod względem faktycznym i prawnym, przy czym ocena zarzutów odnoszących się do naruszenia prawa materialnego może być dokonana jedynie na podstawie prawidłowo ustalonego stanu faktycznego sprawy. Oczywiście konsekwencją powyższego jest, że co do zasady rozważenie podniesionych zarzutów naruszenia prawa procesowego, mogącego potencjalnie skutkować błędnymi ustaleniami faktycznymi, winno poprzedzać ocenę zarzutów materialno-prawnych, zwłaszcza w sytuacji, gdy wywieziona apelacja zawiera takie rozróżnienie (wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 22 marca 2013 r., III AUa 1536/12, LEX nr 311943). Jednakże w ocenie tutejszego Sądu zarzuty przedmiotowej apelacji naruszenia prawa procesowego w postaci art. 233 k.p.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów przeprowadzonych w sprawie w swojej istocie nie kwestionują faktów, a ocenę jurydyczną Sądu a quo.

I tak zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. polegający na uznaniu przez Sąd Okręgowy w Łodzi, że powódka, przeprowadzając monitoring jakości ścieków w przedsiębiorstwie pozwanej w dniach od 13 do 16 października 2015 r. nie była związana zapisami umowy nr (...) o warunkach odprowadzania ścieków przemysłowych wprowadzanych do urządzeń kanalizacyjnych z dnia

12 grudnia 2007 r., w tym treścią § 4 i 5, w rzeczywistości nie kwestionuje żadnego ustalenia faktycznego. Zarzut ten nie odnosi się ani do treści umowy łączącej strony, ani do treści uchwały Rady Miasta K. z dnia 31 marca 2015 r. Nie kwestionuje również ustaleń odnoszących się do przebiegu i wyników pomiarów zanieczyszczeń ścieków

odprowadzanych przez pozwaną spółkę. Zarzut ten kwestionuje w istocie ocenę czy umowa łącząca strony zawierała postanowienia sprzeczne z uchwałą i czy w takiej sytuacji powinna znaleźć zastosowanie uchwała czy umowa, czyli sprowadza się do naruszenia art. 385 k.c.

Dokładnie w ten sam sposób został zbudowany kolejny zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c., polegający na uznaniu przez Sąd pierwszej instancji, że zarówno z zapisów łączących strony umów, jak i z postanowień Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków, uchwalonego uchwałą Rady Miasta K. nr XXXIX/455/06 z dnia 14 lutego 2006 r. wynika obowiązek bezpośredniego stosowania postanowień taryfy zatwierdzonej uchwałą Rady Miasta K. do stosunku umownego stron bez konieczności zmiany umowy w całości, a nie tylko w części, która określa stawki opłat za odprowadzanie ścieków. Zdaniem apelującego regulacja dotycząca zasad przeprowadzania monitoringu jakościowego ścieków, stanowiącego podstawę kwalifikowania pozwanej do określonej, wskazanej w Taryfie grupy taryfowej odbiorcy usług świadczonych przez powódkę, nie jest materią, która tak, jak ceny i stawki opłat ustalone w Taryfie, zgodnie z art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r.

o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, nie jest wyłączona ze swobody kontraktowej stron. W rzeczywistości opisany zarzut odnosi się do naruszenia art. 353¹ k.c., a nie okoliczności faktycznej.

Dalej, zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. polegający na uznaniu przez Sąd a quo, że uchwała Rady Miasta K. nr V/72/15 z dnia 31 marca 2015 r. zatwierdzająca taryfę za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków, obowiązująca od 1 maja 2015 r. do dnia 30 kwietnia 2016 r. jest aktem prawa miejscowego o charakterze powszechnie obowiązującym na terenie Miasta K. i wszystkie podmioty objęte działaniem tej uchwały mają obowiązek prawny stosować się do jej postanowień, również nie odnosi się do faktów, a do ocen jurydycznych tego Sądu.

Zdaniem Sądu ad quem dopiero ostatni zarzut naruszenia prawa procesowego w postaci art. 233 § 1 k.p.c. w rzeczywistości odnosi się do ustaleń faktycznych Sądu pierwszej instancji. Jednakże jest on nietrafny. Dla skuteczności zarzutu naruszenia przywołanego przepisu konieczne jest wskazanie przyczyn dyskwalifikujących postępowanie sądu, określenie, jakie kryteria oceny naruszył sąd przy ocenie konkretnych dowodów, uznając brak ich wiarygodności i mocy dowodowej lub niesłusznie im je przyznając, względnie stwierdzenie, iż rażąco naruszył zasady logicznego rozumowania oraz doświadczenia życiowego i że uchybienie to mogło mieć wpływ na wynik sprawy. Inaczej rzecz ujmując, w celu wykazania naruszenia art. 233 § 1 k.p.c., strona nie może jedynie ograniczyć się do przytoczenia treści przepisów, lecz musi wykazać, jakich dowodów sąd nie ocenił lub które ocenił wadliwie, jakie fakty pominął i jaki wpływ pominięcie faktów czy dowodów miało na treść orzeczenia. Tylko ocena rażąco błędna lub oczywiście sprzeczna z treścią materiału dowodowego, nieodpowiadająca zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, może czynić usprawiedliwionym zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. Przedmiotowy zarzut takiej pogłębionej argumentacji nie zawiera.

Ponadto wbrew tezie zarzutu z treści Taryfy za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków, obowiązującej w okresie od dnia 1 maja 2015 r. do 30 kwietnia 2016 r., w zakresie kontroli jakości ścieków (stronica 6 Taryfy) wcale nie wynika, że podstawą naliczania opłat za przekroczenie warunków wprowadzania ścieków przemysłowych do urządzeń kanalizacyjnych ma być średnia arytmetyczna wszystkich prób średniodobowych z całego okresu trwania monitoringu. Mało tego, co słusznie podkreślił już Sąd a quo w swoich ustaleniach, monitoring nie musi trwać, jak chce skarżący, dłużej niż jedną dobę. W Taryfie wskazuje się jednoznacznie, że częstotliwość i czas trwania monitoringu oraz badań kontrolnych określa Przedsiębiorstwo, tj. strona powodowa. Taryfa w pkt. 1 tej części dopuszcza nawet badanie jednorazowe, które doprecyzowuje w pkt. 2 stanowiąc, że podstawą stwierdzenia przekroczeń będą wyniki monitoringu z reprezentatywnego przepływu, za który uznaje się z próby średniodobowej zmieszanej z próbek pobranych ręcznie lub automatycznie w odstępach co najwyżej dwugodzinnych lub z uśrednionej próby z trzykrotnego poboru ścieków w ciągu godziny, a w przypadku odczynu pH i temperatury, wartości odnoszą się nawet do próbek jednorazowych pobranych losowo. Ponadto ta Taryfa posługuje się pojęciem wskaźnik, a nie średni wskaźnik, jak robiły to wcześniejsze uchwały. Stawka opłaty jest określona w Taryfie za przekroczenie wskaźnika ChZTCr, a nie średniego wskaźnika tego parametru zanieczyszczeń.

A zatem nawet w przypadku monitoringu jakości ścieków, który trwa powyżej jednej doby, powódka mogła uwzględnić tylko wyniki badań

z jednej doby i to te najmniej korzystne dla pozwanej, gdyż spełniały one wymóg średniodobowej próbki. Jak trafnie podniesiono w odpowiedzi na apelację, konstrukcja tego zarzutu pozwala przyjąć, że na tym etapie postępowania poza sporem jest to, że powodowe przedsiębiorstwo mogło prowadzić monitoring przez trzy dni.

Przechodząc do zarzutów naruszenia prawa materialnego, Sąd Apelacyjny zgadza się ze skarżącą pozwaną spółką, że mając na uwadze procedury wdrażania w oparciu o normy zawarte w art. 24 ust. 1 – 5 i 7 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 139 ze zm.), uchwała Rady Miasta K. nr V/72/15 z dnia 31 marca 2015 r. zatwierdzająca taryfę za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków, obowiązująca od 1 maja 2015 r. do dnia 30 kwietnia 2016 r., jest jedynie aktem z zakresu administracji publicznej, będącym władczym oddziaływaniem rady gminy na kształt rozliczeń za usługi ze sfery publicznej pomiędzy przedsiębiorstwem wodociągowo - kanalizacyjnym a odbiorcami, jako podmiotami zewnętrznymi wobec rady gminy, w żaden sposób niepodporządkowanymi jej funkcjonalnie. Pogląd taki, co wymaga podkreślenia, przez cały czas procesu reprezentowała również strona powodowa. Uchwała ta nie jest – wbrew ocenie Sądu a quo, aktem prawa miejscowego. Jednakże pogląd ten pozostaje bez wpływu na treść wyroku Sądu pierwszej instancji.

Wzorcami umownymi są klauzule, które zostały opracowane przed zawarciem umowy i wprowadzone przez jedną ze stron umowy do stosunku prawnego w ten sposób, że druga strona nie miała wpływu na ich treść, przy czym zwykle są one opracowywane w oderwaniu od konkretnego stosunku umownego i w sposób jednolity określają treść przyszłych umów indywidualnych, ułatwiając tym samym zawarcie transakcji. Wzorce charakteryzują się zróżnicowaniem podmiotowym, mogą obowiązywać w relacjach przedsiębiorca – konsument, w stosunkach pomiędzy przedsiębiorcami oraz w obrocie powszechnym. W przypadku obrotu powszechnego zastosowanie znajdują art. 384, 384¹ i art. 385 § 1 i 2 zd.1 k.c. (E. Gniewek (red.), Kodeksu cywilnego, tom I. Komentarz do artykułów 1 – 534, C.h.Beck, Warszawa 2004, s. 896). Ich funkcjonowanie w tymże obrocie jest prawnie dopuszczalne i skuteczne, niesprzeczne z innymi zasadami dotyczącymi stosunków cywilnoprawnych. Wprowadzenie klauzuli umownej do kontraktu następuje za zgodą strony przystępującej i w tym sensie umowy takie nie pozostaje w żadnej sprzeczności z zasadą swobody zawierania umów, określoną w art. 353¹ k.c. W myśl tej zasady strony mogą nie zawrzeć umowy zawierającej wzorzec umowy. Ponadto dla skuteczności zawarcia umowy z wykorzystaniem wzorca został ustanowiony odrębny tryb, przewidziany w art. 384 k.c.

Wzorzec umowy w rozumieniu tego przepisu jest przygotowanym jednostronnie przez proponenta zbiorem postanowień, służącym do masowego zawierania umów z jego kontrahentami, które kształtują w sposób jednolity treść tych umów. Przedmiotem regulacji wzorcem umownym są więc wzajemne prawa i obowiązki stron umów. Ponadto istotną cechą wzorca umownego jest funkcja, jaką ma on spełniać – wzorzec ma służyć proponentowi do zawierania umów. Z wzorcem umownym mamy do czynienia wówczas, gdy jedna ze stron umowy posługuje się ukształtowanym przez nią jednostronnie zespołem klauzul w toku zawierania umów z różnymi kontrahentami. Zawarcie umowy polega na złożeniu zgodnych oświadczeń woli przez co najmniej dwie strony, którymi kształtują one treść stosunków prawnych pomiędzy nimi. Treść wzorca umownego nie wiąże properenta przed zawarciem z nim konkretnej umowy przy zastosowaniu tegoż wzorca. Samo upublicznienie przez proponenta stosowanego przez niego wzorca umownego nie prowadzi do powstania zobowiązań properenta wynikających z treści postanowień wzorca. P. jest związany postanowieniami wzorca umownego dopiero z chwilą dotarcia do niego oświadczenia woli adherenta o przystąpieniu do umowy. Dla związania properenta wzorcem umownym konieczne jest więc złożenie przez drugą stronę oświadczenia woli o przystąpieniu do umowy na warunkach określonych we wzorcu. P. staje się wówczas stroną konkretnej umowy, ukształtowanej przy użyciu wzorca, którym się posługuje (wyrok SA w Warszawie z dnia 15 kwietnia 2015 r., VI A Ca 358/15, LEX nr 1771051).

Podkreślenia wymaga, że treść wzorca umownego nie wiąże properenta przed zawarciem z nim konkretnej umowy przy zastosowaniu tegoż wzorca. A zatem nie jest wystarczające samo doręczenie wzorca umownego, za wyjątkiem sytuacji przewidzianej w art. 384 § 2 k.c.

Z mocy art. 384 § 1 k.c. każdy wzorzec umowy, ustalany jest przez jedną ze stron i z tego już choćby powodu nie może być kwalifikowany czy utożsamiany z umową. O jurydycznej odrębności wzorca umowy od umowy świadczy najlepiej norma art. 385 k.c., przyznająca priorytet treści umowy w razie jej sprzeczności z postanowieniami wzorca umowy. Spełnienie się ustawowych przesłanek związania adresata wzorca umowy jego treścią nie nadaje temu wzorcowi charakteru umowy. Umowa zawarta między stroną będącą twórcą wzorca umowy i jej kontrahentem – adresatem wzorca, jest odrębną czynnością prawną, kreującą węzeł obligacyjny. Jednak treść tego stosunku obligacyjnego wyznaczają wówczas nie tylko postanowienia zawartej między stronami umowy, ale także i postanowienia wzorca umowy ustalonego przez jedną ze stron, o ile spełniona została przesłanka związania tym wzorcem drugiej strony umowy, tj. adresata wzorca (wyrok SA w Warszawie z dnia 22 stycznia 2015 r., VI A Ca 238/14, LEX nr 2019919).

Pozwana spółka w sporze ze stroną powodową, zarówno przed wytoczeniem powództwa, jak i w toku postępowania sądowego, reprezentowała labilną i wewnętrznie niespójną postawę. Jednakże nie zakwestionowała ważności zawartych umów, dozwolonego charakteru wzorca umownego w postaci którejkolwiek z uchwał obowiązujących od chwili zawarcia umów oraz sposobu doręczenia wzorca umownego. Tym samym brak jest możliwości uznania za zasadny zarzut naruszenia art. 384 k.c. Jak się wydaje, ostatecznie w apelacji wskazano na to, że uchwała Rady Miasta K. nr V/72/15 z dnia 31 marca 2015 r. zatwierdzająca taryfę za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków, obowiązującą od 1 maja 2015 r. do dnia 30 kwietnia 2016 r., jest sprzeczna z postanowieniami umów łączących strony i wobec tego na zasadzie art. 385 § 1 k.c. należy stosować umowy w kształcie dotychczasowym. Stanowisko to jest nietrafne z następujących przyczyn.

Przede wszystkim Sąd Apelacyjny pragnie zwrócić uwagę, że w przedmiotowej sprawie wzorzec umowy w postaci Taryfy zatwierdzonej uchwałą Rady Miasta K. z dnia 31 marca 2015 r. był o tyle specyficzny, że nie został wprost przygotowany przez stronę powodową i strona ta nie miała ostatecznego wpływu na jego treść. Taryfa dotyczy rozliczeń za usługi ze sfery publicznej, świadczone przez przedsiębiorstwo wodociągowo – kanalizacyjne na rzecz różnych podmiotów funkcjonujących na obszarze objętym działaniem Rady Miasta K.. Dalej, powodowa spółka była całkowicie związana postanowieniami tej jak i wcześniejszych taryf, nie mogła zastosować wobec swoich kontrahentów innych procedur i stawek niż wynikające z tych wzorców. Ograniczeniem możliwości ukształtowania stosunku prawnego przez stronę powodową było również i to, że umowa musiała spełniać wymagania wynikające z ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i odprowadzaniu ścieków, a także rozporządzenie Ministra Budownictwa z dnia 28 czerwca 2006 r. w sprawie określenia taryf (...). Pozwana spółka działająca jako podmiot profesjonalny, wykorzystująca dostarczaną wodę w celach produkcyjnych i odprowadzająca ścieki o charakterze przemysłowym, musiała mieć świadomość powyższych ograniczeń. Regulacja wzajemnych praw i obowiązków stron w tym trybie służyła i służy dobru publicznemu i nie można tej okoliczności tracić z pola widzenia przy dalszych rozważaniach.

Ustawa o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i odprowadzaniu ścieków zawiera w art. 2 pkt. 12 legalną definicję pojęcia taryfa, uznając za nią zestawienie ogłoszonych publicznie cen i stawek opłat za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków oraz warunki ich stosowania. Do 2015 r. konstrukcja taryf rzeczywiście sprowadzała się do zwykłego cennika świadczonych usług, mimo tego, że rozporządzenie Ministra Budownictwa z dnia 28 czerwca 2006 r. przewidywało stawkę opłat za przekroczenie warunków odprowadzania ścieków przemysłowych do urządzeń kanalizacyjnych.

Strony zawarły dwie umowy: w dniu 19 listopada 2007 r. umowę o nr (...) o dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków oraz w dniu 12 grudnia 2007 r. o nr (...) o warunkach odprowadzania ścieków przemysłowych wprowadzanych do urządzeń kanalizacyjnych, z których każda zawierała klauzule modyfikacyjne z bezpośrednim odwołaniem się do zmieniających się co roku taryf wydawanych w trybie art. 24 ust.8 i 9a ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i odprowadzaniu ścieków. Zapis taki znajduje się w § 19 umowy z 19 listopada 2007 r. Natomiast w umowie o nr (...) dotyczącej warunków odprowadzania ścieków przemysłowych wprowadzanych do urządzeń kanalizacyjnych, w

§ 4 ust. 1 dla wskazania zasad rozliczeń należności za odprowadzanie ścieków, odwołano się wprost do umowy o dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków. A zatem taryfy stanowiły zmienną część umowy, zgodnie z wolą stron niewymagającą zmiany umowy. Umowy nie zawierały innych postanowień odnoszących się do zasad rozliczania należności za dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków. W tej sytuacji nie można twierdzić, że taryfy regulowały tę część spornych kwestie inaczej niż umowy, gdyż takich odmiennych postanowień umownych po prostu nie było. Art. 385 § 1 k.c. nie znajduje więc zastosowania w tym zakresie.

Kwestie dotyczące sposobu monitorowania ścieków do 2015 roku nie były przedmiotem taryf, choć mogły być z uwagi na powołane wcześniej regulacje prawne. Pomędzy stronami tego procesu zostały uregulowane tylko w umowie z dnia 12 grudnia 2007 r. W § 4 pkt. 3 – 6 strony postanowiły, że w celu zakwalifikowania zakładu do określonej grupy taryfowej powodowa spółka przeprowadzi monitoring jakościowy ścieków, samodzielnie lub przez wskazane osoby, co najmniej raz w roku. Monitoring miał trwać nie krócej niż 7 dni, podstawą decyzji o zakwalifikowaniu zakładu miała być średnia wartość wskaźników ChZTCr - § 5 ust. 2 tej umowy. Jednocześnie jednak strony umowy w § 5 ust. 4 tej umowy postanowiły, że zmiany taryfy nie wymaga zmiany tej umowy. A zatem nie można postawić logicznej tezy, że ta część umowy stron abstrahowała od treści taryfy i tym samym przyjąć, że nowa taryfa z 2015 r., po raz pierwszy w ogóle regulująca sposób monitorowania ścieków, była zaskoczeniem dla strony pozwanej i diametralnie zmieniała jej pozycję. W istocie postanowienia taryfy zmieniały jedynie czas trwania monitoringu, natomiast co do sposób wyliczania wskaźnika ChZTCr, jedynie doprecyzowywały procedurę, tak więc i w tym zakresie nie można jednoznacznie twierdzić, że taryfy regulowały sporne kwestie sprzecznie z umową, co wyklucza zastosowanie art. 385 § 1 k.c.

W tym miejscu należy podkreślić, że strona pozwana mimo wejścia w życie uchwały Rady Miasta K. już w dniu 1 maja 2015 r., nie zaskarżyła tej uchwały i nie wypowiedziała przedmiotowych umów z zastosowaniem trybu z art. 384¹ k.c., co byłoby możliwe, gdyż niewątpliwie stosunek umowny pomiędzy stronami miał charakter ciągły. Sporne pomiary ścieków miały miejsce w październiku 2015 r. Pozwana spółka zachowała całkowitą bierność w zaistniałej sytuacji, a zatem trudno przyjąć, że doszło do zarzucanego naruszenia art. 384¹ k.c. Z kolei strona powodowa nie mogła w świetle opisanych faktów nie respektować prawomocnie uchwalonej Taryfy.

Ponadto, jak wynika z niezaprzeczonych i udowodnionych dokumentami okoliczności faktycznych strona pozwana od 2012 r. odmawiała powodowi przedstawienia aktualnej dokumentacji w zakresie gospodarki wodno-ściekowej i zawarcia nowej umowy regulującej kwestie warunków wprowadzania ścieków przemysłowych do urządzeń kanalizacyjnych (kart akt – 154 – 159). Dalej, przekroczenie przez stronę pozwaną dopuszczalnych norm zanieczyszczenia ścieków nie miało charakteru incydentalnego, nastąpiło jeszcze w listopadzie 2015 r. (karty akt – 135 – 149). Ostatecznie strona powodowa złożyła pozwanej spółce oświadczenie o odstąpieniu od umów i z dniem 29 stycznia 2016 r. rozpoczęła procedurę zamknięcia przyłącza kanalizacyjnego przedsiębiorstwa pozwanej (karty akt – 150 – 151). Wszystkie te okoliczności stanowią podstawę oceny Sądu ad quem, że powoływanie się przez pozwaną spółkę na ewentualną sprzeczność treści wzorca z umową stanowią nadużycia prawa podmiotowego w rozumieniu art. 5 k.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono zgodnie z art. 98 k.p.c.